

DECIZIE

30 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Victor Burduh

examinând recursul depus de Primăria municipiului Chișinău, Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată înaintată de Ivan Brailița împotriva Primăriei municipiului Chișinău, Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare privind constatarea ilegalității refuzului, anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ favorabil,

împotriva încheierii din 05 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 16 octombrie 2017 Brailița Ivan a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău, Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare cu privire la constatarea ilegalității refuzului, anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ favorabil.

Prin hotărârea din 19 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost admisă cererea de chemare în judecată înaintată de Brailița Ivan împotriva Primăriei mun. Chișinău, Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare.

S-a constatat ilegalitatea și s-a anulat refuzul Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare nr. 21/5375 din 15 septembrie 2017, fiind obligată Primăria mun. Chișinău să elibereze lui Brailița Ivan certificatul de urbanism pentru proiectarea și construirea casei de locuit.

La 26 martie 2020 reprezentantul Primăriei mun. Chișinău, Ion Ursu, prin intermediul poștei electronice a declarat apel motivat împotriva hotărârii din 19 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, prin care a solicitat repunerea în termen a apelului, admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei decizii noi de respingere integrală a acțiunii.

Prin încheierea din 05 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de repunere în termen a apelului și a fost declarată inadmisibilă cererea de

apel depusă de Primăria mun. Chișinău, Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare împotriva hotărârii din 19 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani.

La 22 iulie 2020 Primăria mun. Chișinău a declarat recurs împotriva încheierii din 05 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii și emiterea unei decizii noi prin care să fie trimisă cauza la rejudecare în instanța de apel.

A invocat recurentul că actele de procedură emise pe parcursul examinării cauzei se expediază în adresa părților pentru a face cunoștință, la litigiu în speță, hotărârea din 19 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani nu a fost expediată în adresa Primăriei mun. Chișinău, respectiv a fost încălcat un drept procedural prevăzut de Codul de procedură civilă.

La 12 martie 2020 reprezentantul Primăriei mun. Chișinău a făcut cunoștință contra semnătură cu hotărârea judecătorească și consideră că în circumstanțele descrise este întemeiată cererea de repunere în termenul de declarare apelului.

A mai specificat recurentul că la materialele cauzei este cererea depusă de reprezentantul Primăriei mun. Chișinău prin care exprimă dezacordul cu examinarea și soluționarea acțiunii în contencios administrativ în procedură scrisă, solicitând prezența la examinarea cauzei, respectiv reprezentantul Primăriei mun. Chișinău din motive obiective în ziua examinării/pronunțării cauzei nu a avut posibilitate să fie prezent.

Consideră că instanța de fond nu a elucidat pe deplin și nu a dat apreciere materialelor și poziției prezentate de Primăria mun. Chișinău, respectiv aspectele importante pentru soluționarea pricinii în fond au fost omise.

Susține că încheierea este neîntemeiată, ilegală și pasibilă de a fi casată în temeiul art. 432 CPC, fiind încălcate și alte norme procedurale prevăzute atât de legislația națională cât și de cea internațională.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prin Legea nr.116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, iar în conformitate cu art. 257 alin. (1), prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

Prin prisma art. 258 alin. (3) Cod administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

În conformitate cu art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 05 iunie 2020, care a fost recepționată de către recurent la data de 14 iulie 2020 (f.d. 112). Astfel, recursul din 22 iulie 2020 este depus cu respectarea termenului prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) Cod administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Primăria mun. Chișinău, urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie de respingere a recursului.

Din conținutul recursului depus de Primăria mun. Chișinău, rezultă că recurentul nu este de acord cu încheierea din 05 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care cererea de repunere în termen a apelului și cererea de apel depusă de Primăria mun. Chișinău, Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare, a fost respinsă și respectiv declarată inadmisibilă pe motiv că apelul a fost depus după expirarea termenului prevăzut de art. 232 alin. (1) din Codul administrativ.

Conform art. 236 alin. (1) și (2) lit. d) Cod administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin.(1).

În conformitate cu prevederile art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic, alin. (2) al aceluiași articol prevede că motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Prin prisma normei enunțate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ relevă că dispozitivul hotărârii instanței de fond a fost pronunțat public la 19 decembrie 2019 (f.d. 81 vol. 2). Hotărârea a fost expediată participanților la proces la data de 20 decembrie 2020 și a fost recepționată în Primăria mun. Chișinău, Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare mun. Chișinău, conform avizului de recepție, la data de 10 ianuarie 2020 (f.d. 84 vol.2).

Concomitent, din materialele dosarului instanța de recurs reține că cererea de apel depusă de Primăria mun. Chișinău, Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare împotriva hotărârii primei instanțe a fost înregistrată în cancelaria Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani la 26 martie 2020 (f.d.88 vol.2).

Conform prevederilor art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În acest context, instanța de recurs relevă că conform art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate

de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Totodată, conform art. 111 alin. (3) din același cod, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Prin urmare, în cauza dată termenul de declarare a apelului a început a curge la 20 decembrie 2019, ziua imediat următoare datei pronunțării dispozitivului hotărârii și a expirat la 20 ianuarie 2020, având în vedere că ziua de 19 ianuarie 2020 a fost zi de duminică. Cu toate acestea, apelul a fost depus la 26 martie 2020, fapt ce denotă declararea apelului după expirarea termenului legal, nefiind confirmată temeinicia unei asemenea întârzieri prin careva probe.

Cu referire la argumentul recurentului precum că hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani nu a fost expediată în adresa Primăriei mun. Chișinău, instanța de recurs îl consideră neîntemeiat or, cum s-a menționat mai sus, la dosar este anexat avizul de recepție, care confirmă recepționarea la data de 10 ianuarie 2020 de către Primăria mun. Chișinău, Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare mun. Chișinău, a copiei hotărârii din 19 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 84 vol.2), mai mult, reprezentantul Primăriei mun. Chișinău, Ion Ursu, a depus referințe la caz (f.d.107-109, 209-211, vol.I), a participat nemijlocit în ședințele de judecată din 22 ianuarie 2018, 28 martie 2018, 10 decembrie 2018 (f.d.122-124, 143-145, 157-158, vol.I), a depus cereri de amânare a ședințelor de judecată din 11 iulie 2018, ora 14.30, și din 25 septembrie 2019, ora 12.00 (f.d.147, 178, vol.I), personal a contrasemnat înștiințările despre întreruperea/amânarea examinării cauzei (f.d.106, 125, 146, 159, vol.I), la data de 10 iunie 2019 prin cerere scrisă și-a expus dezacordul privind examinarea acțiunii în procedură scrisă (f.d.169-170, vol.I), respectiv ultimul a cunoscut despre examinarea litigiului dat, fiind legal citat despre data, ora și locul ședințelor de judecată stabilite în prezenta cauză.

Așa fiind, motivul invocat de către Primăria mun. Chișinău, Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare privind imposibilitatea depunerii apelului în termen din considerentele că abia la 12 martie 2020 reprezentantul Primăriei mun. Chișinău a făcut cunoștință contra semnătură cu hotărârea din 19 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani nu constituie temei de repunere în termen. Or, reprezentantul recurentului a cunoscut despre modul de derulare a procesului în instanța de fond și deci a fost obligat la intervale rezonabile de timp să manifeste diligență și să intereseze de soarta dosarului despre care cunoștea cu certitudine că se află pe rolul instanței cu participarea sa și să respecte termenele prevăzute de lege, adică urma să întreprindă toate măsurile necesare de protejarea drepturilor sale, inclusiv prin acțiuni concludente de informare în privința modului de derulare a procesului prin care să demonstreze păstrarea interesului față de caz și imposibilitatea de a se familiariza cu hotărârea adoptată într-un asemenea mod, pentru a dispune de posibilitatea contestării hotărârii în termen.

Or, Primăria mun. Chișinău, Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare, prin lege era obligată să respecte termenul de contestare cu apel de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, condiție ce nu a fost respectată în prezenta cauză.

De altfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, în cazul acceptării unui apel tardiv se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, ceea ce este inadmisibil.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ amintește că art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Instanța europeană a relatat însă, în practica sa constantă, că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza Bacev contra Fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei, Kemp contra Luxembourg, Diaz Ochoa contra Spaniei), în care înalta Curte a arătat, că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Primăria municipiului Chișinău, Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare.

Se menține încheierea din 05 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh